UNIVERSITETET I OSLO

UiOs regelverk om fusk
- Gjenbruk av eget arbeid
- Bruk av kunstig intelligens
- Statistikk
- Veien videre

Utdanningskomiteen, 23. januar 2024

UiOs regelverk om fusk

Dagens regler om fusk

- Dagens regler bygger på de nasjonale bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven og fakultetenes innspill/ønsker.
- Reglene ble gjennomgått i 2021 etter å ha ligget fast siden 2008. Gjennomgangen ble gjort i dialog med fakultetenes studieledere og saksbehandlere.
- Dagens regler og informasjon består av følgende:
  - Bestemmelser i UiOs studie- og eksamensforskrift.
  - Studentrettet informasjon om hhv. kildebruk/sitering og fusk.
  - Felles rutine for saksbehandlingen i fuskesaker.
- Et punkt om gjenbruk av eget arbeid har vært med i UiOs rutiner siden 2008, men ble for noen år siden også tydeliggjort på nettsiden og fra 2022 i forskriften.
- Forskriften eller rutinene omtaler ikke kunstig intelligens, men det ble tatt inn på den studentrettede nettsiden i 2023.

Dagens bestemmelse i studie- og eksamensforskriften

«En eksamenskandidat må gjøre seg kjent med hvilke hjelpemidler som kan benyttes til den enkelte eksamen, den ordningen for kontroll av hjelpemidler som gjelder for den enkelte eksamen og hva som anses som fusk/forsøk på fusk i tilknytning til bruk av hjelpemidler eller kilder for den enkelte eksamen.

Eksamenskandidaten kan mistenkes for fusk/forsøk på fusk hvis kandidaten for eksempel:

- lar være å gi opplysninger om kilder eller oppgir fiktive kilder
- lar være å gi opplysninger om gjenbruk av eget tidligere arbeid
- gir inntrykk av at besvarelsen er mer selvstendig enn den faktisk er
- har tilgang til/bruker hjelpemidler som ikke er tillatt
- samarbeider med andre på måter som ikke er tillatt
- leverer samme besvarelse ved flere eksamener uten at det er tillatt
- har urettmessig tilgang til eksamensmaterialet utenom eksamen

Studenters gjenbruk av eget arbeid

Hva sier Kunnskapsdepartementet?

- Kunnskapsdepartementet har uttalt seg om saken i prop. 126 L (2022-2023):
  - «Departementet mener at gjenbruk av eget arbeid må vurderes opp mot den aktuelle eksamenen og institusjonens regler, for å kunne ta stilling til om handlingen rammes av det objektive fuskebegrepet. Dette innebærer at institusjonene før eksamen må tydeliggjøre rammene for gjenbruk og kildehenvisning, det vil si hva som er tillatt og hva som ikke er tillatt.»
  - «Departementet mener at det framover bør være en noe mer nyansert tilnærming til gjenbruk av eget arbeid enn det som følger av gjeldende rett og praksis.»
  - «Dersom studenten bygger på eget arbeid som tidligere er innlevert til vurdering, bør en etter departementets mening skille mellom arbeid som har gitt uttelling i form av oppnådde studiepoeng eller rett til å gå opp til eksamen, og arbeid som ikke tidligere har gitt uttelling. Dette vil være i tråd med allmenne forskningsetiske prinsipper som skiller mellom publiserte og upubliserte arbeider.»
  - «Departementet er generelt av den oppfatning at det er forskjell på alvorlighetsgraden i å plagiere andres og eget arbeid, og at dette bør få betydning for reaksjonsfastsettelsen.»
- De nasjonale forskningsetiske komiteene har gitt en fin beskrivelse av relevante forskningsetiske problemstillinger i dette Khrono-innlegget.

Fakultetenes innspill – gjenbruk av eget arbeid

- Flere fakulteter har hatt noen få saker om gjenbruk av eget arbeid, mens flere fakulteter ikke har hatt saker. Denne forskjellen henger også sammen med faglige tradisjoner og måten man utformer eksamensoppgaver på.
- Svært få saker av denne typen har blitt sendt til nemnda for studentsaker.
  - Eksemplene på saker som gikk til nemnda handlet om vesentlige mengder ikke-oppgitt gjenbruk, og gjerne fra tidligere innleverte eksamensbesvarelser.
  - Noen saker fikk strengere reaksjon i nemnda enn det fakultetet innstilte på. Eksempel: fakultetet innstilte på annullering av eksamen, mens nemnda også vedtok utestenging.
  - Nemnda framstår som bundet av (ev. lojal mot) en streng praksis fra Felles klagenemnd.
- Det er behov for mer veiledning til studentene om hvordan de kan henvise til sitt eget tidligere arbeid (også upublisert arbeid) uten å risikere mistanke om fusk.

Lagmannsrettsdom i “HINN-saken” (NB! KD har anket)

- Dom i sak vedrørende gjenbruk av eget arbeid ble avsagt av Borgarting lagmannsrett den 1. desember.
  - Saken gjelder HINN-student som ble ilagt annullering + utestengning i to semestre for gjenbruk av tekst fra tidligere innlevert eksamensbesvarelse.
  - Lagmannsretten konkluderte med at Felles klagenemnds vedtak og tingrettens dom bygger på uriktig lovforståelse. Vedtaket ble derfor kjent ugyldig.
  - Retten mente at spørsmålet om gjenbruk av tekst fra egen tidligere eksamen er fusk må bygge på en konkret vurdering. HINNs forskrift må tolkes sammen med andre relevante hensyn.
  - Retten viste til at det dreier seg gjenbruk av tekst fra en tidligere refusert eksamensbesvarelse. Retten utelukket ikke at også slik gjenbruk kan være fusk (f.eks. ved gjenbruk av hele eller store deler av besvarelsen), men mente at dette ikke er tilfelle i denne saken.
- Men: KD mener at dommen må ankes for å få avklart viktige rettslige spørsmål.

Oppsummering – gjenbruk av eget arbeid

- Fakultetene har en reflektert og nyansert holdning til saker om studenters gjenbruk av eget arbeid. Det er generell enighet om at dette ikke bør sees på som plagiat.
- Fakultetene gjør skjønnsmessige vurderinger og sender bare de mest alvorlige sakene til nemnda for studentsaker. Nemnda ser ut til å ha en streng praksis.
- Hvis man ikke ønsker at disse sakene skal ende opp i nemnda, med prosess-risikoen det innebærer, er det behov for å vurdere endringer i regelverket.
- Det er behov for mer veiledning til studentene om hvordan de kan henvise til sitt eget tidligere arbeid (også upublisert) uten å risikere mistanke om fusk.

Bruk av kunstig intelligens

Hva sier nettsiden om fusk (akkurat nå)

Fusk ved oppgåveinnleveringar

Ved alle typar oppgåveinnleveringar skal du oppgi kjelder og markere sitat på riktig måte. Det er rekna som fusk å ikkje oppgi kjelder eller markere sitat på riktig måte.

UiO brukar Ouriginal for å avdekkje avskrift i oppgåveinnleveringar. Ouriginal samanliknar eksamenssvar med internett, tekstdatabasar og andre oppgåveinnleveringar.

Eksempel

Ved oppgåveskriving og andre eksamenar utan tilsyn kan mistanke om fusk eller forsøk på fusk for eksempel oppstå dersom:

- eksamenssvaret ikkje er utført av deg sjølv.
- eksamenssvaret er generert av AI-verktøy som Chat GPT eller tilsvarande.
- eksamenssvaret er utført i samarbeid med andre utan at dette er oppgitt.
- eksamenssvaret tidlegare har blitt levert inn til ein annan eksamen ved UiO eller ved ein annan lærestad

Hva sier LINKs nettside om kunstig intelligens?

Skrivestøtte

GPT UiO kan gi deg tilbakemeldinger på skriftlig tekst, eller på ideer du har til teksten din. GPT-modellen og liknende er gode på språk, særlig engelsk, men har mer varierende sannhetsgehalt i innholdet de generer. Du må derfor kritisk vurdere innspillene du får, og vurdere hvordan du bearbeider tekstene dine. Her er våre forslag på bruk

- Be om forslag til hvordan teksten din kan forbedres. Be gjerne om konkrete forbedringer, slik som for eksempel tydelighet eller å gjøre teksten kortere, mer variert språkbruk, gode overganger mellom avsnitt eller liknende.
- Be om forslag til alternative måter å uttrykke et argument eller en idé.
- Be GPT UiO opponere mot argumentene i teksten din, i din prosess med å utvikle og nyansere din egen argumentasjon.

For å vite om forslaget er godt og riktig må du ha innsikt i tematikken. Om du ikke synes teksten som genereres er treffende for det du ønsker å skrive om, kan du gi mer spesifikke prompts. På denne måten får du reflektert rundt hva du ønsker å skrive. Bruk aldri den genererte teksten direkte, men plukk ut og skriv om det som hjelper deg å komme videre med egen skriving.

Tips!

Forsøk flere ganger. Hent så ut det du synes er hjelpsomt for å få din tekst til å uttrykke det du ønsker og få en form og tone du opplever som din egen.

Kildekritikk

Det er viktig at du bruker og referer til gode kilder dersom innholdet/argumentene endrer seg underveis i prosessen.

Hva sier referansestilene? Eksempel: APA

Kunstig intelligens (f.eks. store språkmodeller som ChatGPT, Writesonic mfl.)

Eksempelet under viser hvordan du refererer til KI-generert tekst. Dersom du bruker KI-genererte bilder, kan du lese mer i Norsk APA-manual s. 64.

Sjekk retningslinjene ved ditt studiested

Vær oppmerksom på at tekster generert av kunstig intelligens, for eksempel i form av store språkmodeller, er forbundet med etiske problemstillinger, og at bruk i studiesammenheng kan komme inn under bestemmelser om fusk og plagiering. Undersøk hva som er tillatt ved ditt studium hvis du vurderer å benytte en slik tjeneste.

I teksten

(OpenAI, 2023)

En KI-generert tekst er ikke mulig for andre å gjenskape. I teksten din bør du beskrive hvordan du har brukt verktøyet, og du bør gjengi det du skrev inn i chatten. Dersom du har et langt svar fra chatten, bør du legge dette ved oppgaven som vedlegg.

Oppsummering – kunstig intelligens

- Fakultetene har vært forsiktige med tanke på hvordan man skal reagere på bruken av kunstig intelligens i eksamensoppgaver og obligatoriske aktiviteter. Derfor er nettsiden om fusk p.t. svært restriktiv.

- LINKs nettside indikerer imidlertid en mer positiv tilnærming til bruken av kunstig intelligens, og oppfordrer studentene til å være oppmerksomme og varsomme.

- Noen av de anbefalte referansestilene har informasjon om hvordan de som skriver akademiske tekster bør forholde seg til kunstig intelligens, og det er grunn til å tro at dette blir mer vanlig også for de andre stilene.

Statistikk over fuskesaker til UiOs nemnd for studentsaker

Saker og reaksjonsformer	2021	2022	2023
Antall saker i nemnda	241	236	234
Herav fuskesaker	166	82	65
Annullering og to semester utestenging	45	42	40
Annullering og ett semester utestenging	83	31	24
Annullering som eneste reaksjon	33	5	0
Utestenging som eneste reaksjon	1	2	1
Ingen reaksjon	4	2	0

Hva forteller statistikken?

- I pandemiåret 2021 var det ekstra mange fuskesaker. Tallene for 2022 og 2023 indikerer en ny normalsituasjon.
- Om lag halvparten av sakene ender med den mest alvorlige sanksjonen, som er annullering av eksamen og to semester utestenging fra UiO.
- Når fuskesaker kommer så langt som til nemnda, er det svært få saker som ender med annullering som eneste reaksjon.
- Antallet saker som går videre til Felles klagenemnd er stabilt, i underkant av 20 saker per år de siste årene.
- Nemnda har behandlet 6 saker om kunstig intelligens, og alle endte med annullering og utestenging i to semestre.
- Nemnda har behandlet relativt få saker om gjenbruk av eget arbeid: 13 saker i 2021, 3 saker i 2022 og 3 saker i 2023.

Fak	Innmeldte saker til Klagenemnda ved UiO								Funnet skyldig i fusk av Klagenemnda							
	Jus	Med	HF	MN	OD	SV	UV	Sum	Jus	Med	HF	MN	OD	SV	UV	Sum
År																
2002	3		1	1				**5**	2		1	1				**4**
2003	4		3	2			1	**10**	4		3	2			1	**10**
2004	6		13	4		2	1	**26**	6		10	3		1	1	**21**
2005	9	1	10	4		1		**25**	6	1	6	4		1		**18**
2006	6		17			5	3	**31**	2		11			5	2	**20**
2007	1	1	11	7		4	5	**29**	1	1	10	7		3	4	**26**
2008		11	12	30		2	2	**57**		-	9	19			2	**30**
2009	2	1	5	9		1	1	**19**	2		5	8		1	1	**17**
2010	4		12	29	1	5	4	**55**	2		10	25		4	4	**45**
2011	6		13	14		4	1	**38**	5		12	11		3	1	**32**
2012	2	2	41	17		2	10	**74**	1	1	37	15		2	6	**65**
2013		1	38	9	1	1	5	**55**		1	35	8	1	1	4	**50**
2014		1	57	3	1	3		**65**		1	54	2	1	3		**61**
2015	5	2	63	19		8	2	**99**	4	2	60	19		8	2	**95**
2016	2	4	71	3		9	1	**90**	2	4	70	3		8	1	**88**
2017	4	3	70	5		6	3	**91**	4	2	70	5		5	3	**89**
2018		1	50	3		4	6	**64**		1	48	3		4	5	**61**

Veien videre

Veien videre

- Gjenbruk av eget arbeid:
  - Universitetsledelsens legger til grunn at UiO må regulere studentenes gjenbruk av eget tidligere arbeid, men dagens håndtering har blitt for streng.
  - Gjenbruk av eget arbeid er ikke det samme som plagiat, det vil si urettmessig bruk av andres arbeid. Dette følger både av UiOs egne diskusjoner og av de nye føringene fra Kunnskapsdepartementet.
  - Forslag: skriftlig høring av konkrete forslag til regelverksendringer.

- Bruk av kunstig intelligens:
  - Universitetsledelsen ønsker innspill til hvordan UiO bør forholde seg til studenters bruk av kunstig intelligens. Er det et hjelpemiddel på linje med alle andre, eller bør bruken reguleres?
  - Hvordan tar vi dette videre?